

HEIMWEE

DOOR M. VEREN

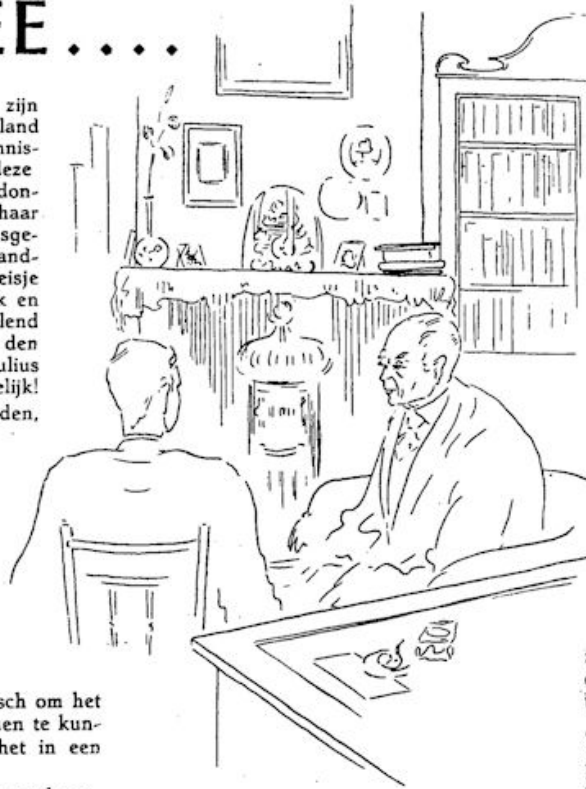
TOEN Julius Harrema met zijn jonge vrouw naar Holland kwam, keken familie en kennissen wel wat vreemd op: was deze kleine Italiaansche met de nacht-donkere oogen en het blauwzwarte haar nu eigenlijk een geschikte levensgezellin voor den eenvoudigen Hollandschen jongen en had hij geen meisje kunnen kiezen, die zijn taal sprak en zich wat minder in 't oogvallend kleedde? Zou dat goed gaan op den duur? Wie weet, hoe gauw Julius spijt had over zijn ongelijk huwelijk!

Die zoo spraken, en twijfelden, toonden duidelijk, dat zij de pas getrouwde jonge menschen niet van dichtbij hadden gadeslagen en dus het geluk in hun oogen nooit gelezen hadden. Want ze wären gelukkig, Julius Harrema en Evi Rhodes. Dat ze elkaar eigenlijk nog maar kort kenden en weinig van elkander wisten, deed aan hun liefde geen afbreuk. Evi sprak genoeg Nederlandsch en Julius verstond voldoende Italiaansch om het woord „liefhebben” in al zijn vormen te kunnen vervoegen en daarop komt het in een huwelijk toch voornamelijk aan.

Toen ze elkaar voor de eerste maal ontmoetten in 't kleine logement, dat Evi's ouders voor vreemdelingen hielden en waar Julius kamers moest bespreken voor de deftige Nederlandsche familie, met wie hij reisde, ondergingen beiden een gewaarwording van vreemden schroom, die den jongen man onzeker maakte in zijn optreden en het meisje den blik deed neerslaan voor de eerlijke bewondering, die zij in de oogen van Julius meende te lezen. Spoedig echter waren ze elkander wat nader gekomen, ze werden eerst huisgenooten, toen vrienden en spoedig was het voor niemand in de omgeving der Rhodessen een geheim meer, dat een warmer en inniger gevoel de jonge menschen verbond.

Mevrouw van Elgar, die Evi heel graag mocht lijden, haar wel als kindermeisje en voor gezelschap mee naar Holland had willen nemen, juichte de keus van haar vrouwden bediende toe, mijnheer beschouwde de zaak van een meer nuchter standpunt en meende, dat Julius beter een flinke, degelijke echtgenoot had kunnen kiezen. Evi lachte wel vriendelijk en bezat aanhalige maniertjes, maar als vrouw van dien oersolieden Julius liet zij toch heel wat te wenschen over. Zijn factotum moest het natuurlijk zelf weten, maar als hij een goeden raad wilde aannemen . . .

Dat wilde Julius Harrema blijkbaar niet, hij volgde de stem van zijn hart en die sprak luide voor het lieflijke, donkere meisje, dat, in de weinige weken hunner kennismaking een diepen indruk op hem had gemaakt. Nooit tevoren was het tot hem doorgedrongen, dat liefde zulk een machtige factor uitmaakte in het menschenleven, 't zoo gansch en al kan veranderen en verheerlijken. Als zij nu en dan samen waren, scheen de zon stralender, leek de hemel blauwer en bloeden de bloemen weliger en geuriger dan gewoonlijk. De vogels zongen van hun liefde, de insecten gonsden geheimzinnig van twee menschenkinderen, die in elkaar het hoogste

en reinste geluk vonden en ver boven 't geschapene zou de Schepper van al deze heerlijkheid met welgevallen op hun hoop en verwachting neerzien.

Elken avond vóór Julius zijn bescheiden slaappleats, heel boven in 't logement van Evi's ouders, opzocht, wisselden de gelieven een teederen groet, doch daarna boog 'hij eerbiedig de knieën, om God te danken voor den onwaardeerbaren zegen, hem in Evi geschonken.

Zes weken, twee en veertig dagen, vliegen om, als men liefheeft en gelukkig is. Aan 't verblijf der familie Elgar in 't kleine Italiaansche pension kwam een einde, binnen enkele dagen keerden zij naar Nederland terug en Julius zou hen als hun reisbediende vergezellen — voor het laatst. Ernstig en trouwhartig had hij met hen gesproken van zijn plannen en vooruitzichten. De ouders van Evi wilden hem aannemen als schoonzoon, zouden er in berusten, dat hun dochter naar het vreemde land trok, wanneer zij slechts, als Julius op reis ging, niet telkens alleen behoefde achter te blijven. Daarvoor was zij te jong en te onzelfstandig. De jonge man had iedere mogelijkheid overwogen, den heer en mevrouw Elgar voorgesteld hem een anderen werkkring op hun buitengoed aan te wijzen. Daartegen koesterden zij geen bedenking en de uitkomst hunner besprekingen was geweest, dat Julius voortaan het oppertoezicht zou houden over boomgaarden, tuinen en stallen; dan kon hij wonen in 't vroegere koetsiershuisje, boven de tegenwoordige garage; hij moest dan maar leeren chauffeeren. Voor 'hun veelvuldige reizen konden ze wel een anderen bediende zoeken, want natuurlijk wilden ze hem in geen enkel opzicht dwarsboomen, al bleef mijnheer zijn plannen tamelijk gewaagd vinden. In Nederland waren heusch aardige meisjes genoeg. Bij dit gezegde glimlachte mevrouw en schudde Ju-

lius ernstig het hoofd, doch geen van beiden gaf een bepaald antwoord, maar toen het oogenblik van vertrekken gekomen was, mocht de jonge man een bepaalde toezegging mee naar huis nemen: over vier maanden, wanneer het in Nederland lente werd, zou zijn bruid hem wachten voor het huwelijk.

„Dan maken de vogels bij ons ook hun nestje klaar,” zei mevrouw Elgar, die niet vrij was van een tikje sentimentaliteit en, zelve kinderloos, graag plannen maakte voor het toekomstig geluk van 't mooie Italiaansche meisje en haar trouwen Nederlandschen bediende.

„Is zij nu ook in 't hóogste waarachtig één met je?” De bejaarde dorps-predikant, bij wien Julius, jaren geleden, belijdenis had gedaan, vroeg het met vriendelijken, doch dringenden ernst, toen zijn vroegere leerling hem van het op handen zijnde huwelijk vertelde. Julius zag een oogenblik zwijgend vóór zich, antwoordde toen, eenvoudig en eerlijk als zijn aard was. „Wat godsdienst betreft, gelijk in menig ander opzicht is Evi een kind, dominee. Ze heeft God lief en gelooft in Hem, zooals kinderen dit doen. Haar ziel is nog niet helemaal wakker, zij heeft Christus nog niet aangenomen als haar persóonlijk eigendom, en toch schijnt ze niet ver te zijn van het Koninkrijk.”

Onmerkbaar schudde de grijze leeraar het hoofd, toen glimlachte hij in vage verwondering, hoe een ongeleerd man als Julius dezen geestestoestand zóó juist tekenen kon. „Je moet veel voor haar bidden,” zei hij alleen.

Evi was opgetogen over haar kleine woning op het prachtige landgoed, over de glanzende meubeltjes, die Julius gekocht had en het vriendelijke tuintje, waarin ze mocht zaaien en planten naar believen, voorgelicht en terecht gewezen door den grijzen tuinman, die met welgevallen luisterde naar 't zangerig taaltje van gebroken Hollandsch, vermengd met zuiver Italiaansch, waarin de lieflijke jonge vrouw uiting gaf aan haar kinderlijke verrukking.

Eigenlijk kon niemand weerstand bieden aan Evi's innemende manieren en bekoorlijk uiterlijk; zelfs wie haar met enig vooroordeel naderde, bezweek voor een lachje van den kleinen, rooden mond, een blik uit de schitterend-zwarte oogen, die soms plotseling weemoedig schuil gingen onder de franje der lange, donkere wimpers. De grijze predikant had kennis met haar gemaakt en na eenige oogenblikken reeds Julius' uitspraak moeten onderschrijven: haar ziel was als die van een onervaren kind, twijfel en bijgeloof waren haar vreemd, geloofswaarheden aanvaardde zij zonder vragen of redeneeren, 't schein alles vanzelf te spreken.

Toch werd het den ouden man warm om 't hart, als hij 't ernstig-aandachtige gezicht in de kerk naar zich zag opgeheven of het fijne hoofdje met de zware, glanzende vlechten kinderlijk-eerbiedig zag gebogen onder 't gebed. Zijn huishoudster, die altijd eenig wantrouwen voedde tegenover mooie, jonge

vrouwen, vooral als ze van elders kwamen, koesterde voor Evi moederlijke gevoelens en verzocht haar herhaaldelijk op de thee. In 't heele dorp had Evi geen enkelen vijand, maar wel ontelbare vrienden en menig norsch gezicht ontspande zich tot een glimlach, als zij in 't voorbijgaan haar vroolijken groet deed klinken of probeerde een vertrouwelijk praatje te maken.

En 't voltallige personeel der familie Elgar verbaasde zich over 't witte voetje, dat Evi Harrema bij mevrouw had, maar, wat nog verbazingwekkender was — niemand misgunde 't haar. Zoo gingen de eerste huwelijksmaanden voorbij in ongestoord geluk, kwamen man en vrouw elkaar elken dag nader.

De zomer liep ten einde en, met de zonnestralen, scheen Evi's bos te verbleeken, de eerste herfstvlagen ontbladerden niet alleen de boomen, maar rukten en schudden blijkbaar ook aan de gezondheid der jonge vreemde, die niet bestand was tegen 't gure, Hollandsche najaar. Men miste het tengere figuurtje, dat zich altijd bij voorkeur in levendige kleuren kleedde, op den boschweg, waar de natte takken heen en weer zwiepten, en ook in de dorpsstraat, die Evi zoo goed kende en waar zij haar inkoopende deed voor de huishouding. Dat deed nu Julius en op de belangstellend-nieuwsgierige vragen der winkeliers antwoordde hij vriendelijk maar kort, dat zijn vrouw niets scheelde, doch aan 't Hollandsche klimaat nog moest wennen.

Kwam hij thuis, dan vond hij Evi kouwelijk-klein in elkaar gedoken, met den rug naar 't venster en zoo dicht mogelijk bij het vuur, waaraan Julius nog geen behoefte had, maar dat hij zorgvuldig onderhield, om 't kleumende vrouwtje de illusie van koesterende zonnewarmte te geven. Telkens ontstelde hij van haar wit gezicht en hunkerenden blik, hoewel ze altijd een liefthallig lachje en vriendelijken groet voor hem over had. Evi hield het huisje keurig in orde, maar zelfs een minder scherpe blik dan die van Julius mocht opmerken, dat de arbeid haar moeilijk viel. Er werd een arts geraadpleegd, doch de eenvoudige dorpsdokter, die tot dusver meestal slechts gewone ziekten en kwaaltjes bij de stevige boeren en boerinnen te behandelen kreeg, haalde welsprekend de schouders op: hoe lang waren ze getrouwd? Medicijnen zou hij maar niet voorschrijven, wel veel frische lucht en een beetje afleiding, verder vooral niet piekeren en goed eten. Alles kwam dan van zelf in orde, ze zouden hem later nog wel eens noodig hebben... De esculaap met zijn veeljarige, doch eenzijdige ervaring lachte goedig, reikte Evi de hand, klopte Julius trouwhartig op den schouder, tufte even later op zijn motor den landweg af.

Veel licht had zijn bezoek niet gebracht. Tusschen twee buitenlandsche reizen in, bracht mevrouw Elgar een bezoek in 't kleine huisje en schudde medelijdend het hoofd, toen Julius haar de uitspraak van den dorpsdokter meedeelde. „Die man weet er niets van,” zei ze heel beslist, „ik zal mijn eigen geneesheer sturen, op zijn wetenschap kun je vertrouwen, hij zal Evi wel gauw er bovenop helpen.”

De kundige arts kwam en zag, doch overwon niet, al stelde hij tegenover mevrouw Elgar een heel andere diagnose. „De stumper heeft heimwee, die verlangt naar haar vaderland, ze kan hier niet aarden.”

Mevrouw Elgar fronste veelbetekenend de wenkbrauwen, „Ja, dån...! Heel jammer natuurlijk, doch daaraan is niet veel te doen. Harrema heeft hier zijn werk, dus zullen ze moeten blijven, waar ze zijn.”

Zij stuurde Evi een mooie mand fruit en overvloed van kasbloemen, kwam haar het allerbeste wenschen, toen zij weer op reis ging. Julius hoefde zich niet ongerust te maken, de dokter had niets ernstigs kunnen ontdekken. Moed houden maar, 't kleine vrouwtje zou op den duur wel wennen aan 't Hollandsche klimaat.

Niemand hoefde Julius te zéggen, wat Evi scheelde: ze verlangde naar haar eigen land, naar Italië met zijn blauwen hemel, zijn groene berghellingen en vruchtbare dalen, ook naar haar ouders en bloedverwanten. Ze verlangde er naar haar taal te hooren spreken, de oude volksliederen te beluisteren, te dwalen door de oranje-boschjes bij haar woonplaats, waar zij ieder kind kende, en elk haar kende van toen zij-zelve nog een kind was. Nooit sprak zij meer over Italië en daarom juist begreep Julius, dat heimwee haar levenskracht deed kwijnen. Hij telde zijn spaarpenningen na, rekende en overlegde — zou er genoeg zijn om Evi een poos naar Italië te laten gaan? Misschien, als zij er éénmaal weer was ge-

weest en zij ze allen van thuis had gezien, zou ze daarna beter in Nederland kunnen aarden. Doch met een zucht sloot de jonge man het beetje geld weer weg: 't was veel te weinig om de reis te betalen. Bovendien kon ze onmogelijk alléén gaan, daartoe waren haar krachten niet toereikend en wie moest haar vergezellen? Hij zag de onmogelijkheid van zijn plannen in en bovendien twijfelde hij aan de goede gevolgen ervan. 't Kan toch ook zijn, dat eenmaal in Italië, Evi het dubbel hard en zwaar zou vinden er opnieuw van te scheiden...

Eénmaal gedurende de donkere, koude wintermaanden scheen het, dat de dorpsdokter gelijk zou krijgen, fleurde Evi op, blonk er nieuw, stralend licht in haar oogen, doch even spoedig werd die straal gebluscht en doofde de hoop tegelijkertijd, de jonge vrouw nog stiller en teerder achterlatend. Met haar smalle handje in Julius' groote, warme hand zei ze zacht en berustend: „Maar beter, dat het kindje niet komt, Julio, ze zou het hier misschien toch ook zoo koud en donker hebben gevonden.”

Na het droeve einde der blijde verwachting stond Evi nog maar zelden op, een goedhartige buurvrouw werkte en kookte in 't kleine huisje, maar Julius zelf zorgde voor de kleine tengere gestalte op het rustbed: Evi's verpleging liet hij zich door niemand uit handen nemen.

In 't begin kwamen de dorpsmensen vaak kijken en trachtten dan de zieke met hun praten op te beuren, maar toen ze merkten, dat de jonge vrouw te moe en te zwak was om te luisteren of veel antwoord te geven, bleven ze van lieverlede weg. Ook de predikant hoorde tot de bezoekers, doch hij bleéf komen, ook toen de anderen zich zelden meer lieten zien. Met hem sprak de zieke, hoewel eerst nog aarzelend, over wat zij hoopte en geloofde, en haar woorden getuigden van veel inwendigen strijd, maar ook van ootmoedige berusting. Terwijl haar we-

reld zich begrensde tusschen de wanden der kleine woning en aardsche liefde te kort schoot om haar duurzaam gelukkig te maken, opende zich 't jonq hart voor Gods eeuwige liefde, gingen haar begeerten en wenschen nog alleen uit naar wat deze áarde haarnimmerschen kon. Naarmate 't gezichtje smaller en bleeker werd, blonken de zwarte, ernstige oogen van een bovenaardschen glans, die Julius deed besef-fen, dat Evi niet lang meer bij hem zou zijn. Zijn hart kromp samen van pijn en medelijden. „Ik had je nooit naar hier moeten brengen,” snikte hij eens, „het heimwee naar Italië verteert je; misschien, als je er nóg kan heengaan, zóu je beter worden.”

Met een flauw, maar geruststellend lachje schudde Evi ontkennend het hoofd. „Je mag je zelf nooit iets verwijten, Julio,” troostte ze teer. „Ik ben heel gelukkig met je geweest, al was het ook maar kort. Men zegt wel eens, dat wie tusschen de bergen is geboren, zich

(Slot op pag. 428.)

